

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
 Avdelning 1

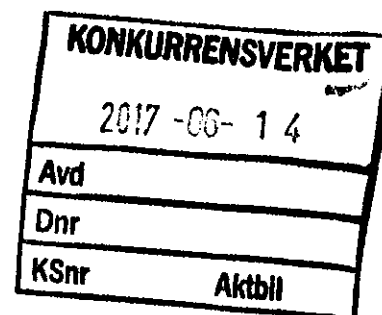
DOM
 2017-06-13
 Meddelad i Malmö

Mål nr
 12696-16

SÖKANDE

Plandent AB, 556347-1076
 Box 90193
 120 22 Stockholm

Ombud: advokaten Jon Dal
 CERTA Advokatbyrå KB
 Grev Turegatan 13 B
 11446 Stockholm

MOTPART

Folkandvården Skåne AB, 556936-0828
 Dockplatsen 1
 211 19 Malmö

Ombud: AffärsConcept i Stockholm AB
 c/o Ebba Bertilsdotter
 Baltzarsgatan 16
 211 36 Malmö

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att Folkandvården i Skåne Aktiebolags upphandling av Dental förbrukning, försörjningspartner (ref.nr FTV/160009) ska göras om.

Dok.Id 380386

Postadress
 Box 4522
 203 20 Malmö

Besöksadress
 Kalendegatan 6

Telefon
 040-35 35 00
E-post: forvaltningsrattenimalmo@dom.se
 www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se

Telefax
 040-97 24 90

Expeditionstid
 måndag–fredag
 08:00–16:00

BAKGRUND

Folktandvården Skåne AB genomför upphandling av dental förbrukning, försörjningspartner, ref.nr FTV/160009. Upphandlingen genomförs med tillämpning av öppet förfarande. Enligt de administrativa föreskrifterna ska försörjningspartnern tillhandahålla och leverera i bilagor angivna dentala förbrukningsprodukter eller likvärdiga sådana samt tillhandahålla systemlösning för effektiv logistikkedja med tillhörande faktureringsflöde och statistikmöjligheter till Folktandvården Skåne. Ramavtal kommer att tecknas med en leverantör för en avtalsperiod om tre år med förlängningsoption på ett år. Priser och sortiment ska fastställas i samråd mellan beställare och leverantör efter avtals tecknande. Tilldelningsbeslut fattades den 23 november 2016.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Plandent ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den ska göras om. Till stöd för ansökan anför bolaget i huvudsak följande. Det har varken i förfrågningsunderlaget eller på annat sätt angivits om det är ekonomiskt mest fördelaktiga anbud eller lägsta pris som är grund för tilldelning. I upphandlingen efterfrågas inte några priser, vare sig på logistiklösning eller förbrukningsmaterial, vilket strider mot 12 kap. LOU. Eftersom priser inte efterfrågas finns inte förutsättningar för konkurrens på lika villkor och inte heller för att lägga ett konkurrenskraftigt anbud på en logistiklösning. Det har inte varit möjligt för en leverantör att avgöra vad som har betydelse och hur ett konkurrenskraftigt anbud ska utformas.

Det finns ingen ledning avseende hur olika system ska jämföras och poängsättas. Utvärderingsmodellen är inte utformad så att den leder till eller kan förväntas leda till ett rättvisande resultat, utan den ger utrymme för godtycke vid utvärderingen. De utvärderade anbuden avseende logistikdelen går inte

att jämföra med varandra eftersom leverantörerna sannolikt har gjort olika överväganden om ersättningens storlek. Det framgår vidare inte hur den muntliga presentationen ska utvärderas eller hur den sammanlagda viktningen av anbudet ska gå till. Det är inte möjligt att avgöra vilket som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Det strider därför mot likabehandlingsprincipen och principen om öppenhet att inte ha priser som utvärderingskriterium. Det strider även mot dessa principer att endast den leverantör som vinner upphandlingen kommer att få möjlighet att presentera och förhandla om priser.

Plandent har en väl beprövad och robust logistiklösning och konkurrenskraftiga priser. Bolaget hade därför haft goda förutsättningar att vinna upphandlingen om priser hade efterfrågats och har därför lidit skada. – Den sammanlagda avtalstiden överstiger fyra år, vilket strider mot 5 kap. 3 § LOU om det inte finns särskilda skäl. Sådana skäl finns inte i detta fall.

Folktandvården bestrider att upphandlingen ska göras om och anför till stöd för sin inställning i huvudsak följande. Vid en förstudie identifierades behov av en logistiklösning för hantering av varuflödet på respektive klinik. Det är upp till en upphandlande myndighet att avgöra vilket eller vilka kriterier som ska användas för att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. I den aktuella upphandlingen anges inte uttryckligen vilken tilldelningsgrund som kommer att tillämpas, men det framgår indirekt att det är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet som kommer att antas. Principerna om transparens och likabehandling syftar inte till att olika begrepp ska beskrivas i detalj utan ger möjlighet för leverantörer att presentera en egen lösning. Folktandvården har goda möjligheter att avgöra hur verksamhetens behov bäst ska tillgodoses. Det främsta syftet var att upphandla en högkvalitativ logistiklösning.

Förfrågningsunderlaget ger en tydlig, öppen och transparent beskrivning av vad som tillmäts betydelse. Utvärderingskriterier, viktning och bedömning är tydligt angivna. Förutsättningarna för ersättning är tydligt angivna i förslaget till ramavtal. Utrymme för subjektivitet vid utvärderingen kan accepteras under förutsättning att i förfrågningsunderlaget fastställda kriterier, poängskalor och viktning tillämpas. Modellen är likabehandlande eftersom alla leverantörer har samma förutsättningar och den är utformad så att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska kunna identifieras. Ersättning för logistiklösningen ska inkluderas i produktpriset. Förutsättningarna för hur ersättningen ska bestämmas är tydligt angivna i förlagan till ramavtalet. Pris som tilldelningskriterium är inte en förutsättning för likabehandling. Om förvaltningsrätten anser att det finns brister i förfrågningsunderlaget är de inte sådana att de strider om principerna i LOU.

Plandent har inte visat eller gjort sannolikt att bolaget skulle ha tilldelats kontraktet med en utvärderingsmodell som var utformad på ett annat sätt eller att bolaget lidit eller riskerar att lida skada av hur upphandlingen är utformad. Om bolaget ansett att förfrågningsunderlaget var otydligt skulle förtydligande har begärts under anbudstiden.

Ramavtalstiden är fyra år och värdet av upphandlingen är beräknat på den perioden. I undantagsfall kan ett ramavtal förlängas sex månader om ny upphandling genomförs och avtal inte kan tecknas under tid då överprövning pågår. Då krävs ingen hänvisning till särskilda skäl.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

I målet är lagen (2007:1091) om offentlig upphandling tillämplig, se p. 4 i övergångsbestämmelserna till lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 12 kap. 1 § LOU framgår att en upphandlande myndighet ska anta anbudet som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den eller det anbud som innehåller det lägsta priset. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska myndigheten enligt 2 § samma kapitel ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, som t.ex. pris, driftskostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas första sedan rättelse har gjorts. Vid överprövning enligt LOU gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Förvaltningsrättens bedömning

Genom det aktuella förfarandet avser Folktandvården att upphandla försörjning av dentala förbrukningsprodukter för sin verksamhet vid 66 kliniker i Skåne med över en miljon besökare per år. Priser och sortiment ska enligt de administrativa föreskrifterna fastställas i samråd mellan beställare och leverantör efter att avtal tecknats.

Försörjningspartnern ska även tillhandahålla systemlösning för effektiv logistikkedja med tillhörande faktureringsflöde och statistikmöjligheter. Vidare omfattar upphandlingen även en partnerskapsrelation, som beskrivs som ett aktivt deltagande i Folktandvårdens utveckling av verksamheten

med avseende på bl.a. sortiment, prisbild, effektivisering och innovation. I de administrativa föreskrifterna anges att vid utvärderingen kommer offere-rad logistiklösning att utgöra 80 procent av betygspoängen och partner-skapsrelationen 20 procent.

Vid bedömning av såväl ett förfrågningsunderlag som en utvärderingsmo-dell måste hänsyn tas till vad upphandlingen avser. När det som i det aktu-ella fallet är fråga om att upphandla en lösning som ska utformas av leveran-tören för att passa den upphandlande myndighetens behov måste det finnas utrymme för den upphandlande myndigheten att använda sig av en mer öp-pen kravspecifikation och utvärderingsmodell. Förfrågningsunderlaget måste dock vara så klart och tydligt utformat att en leverantör kan avgöra vad som kommer att tillmätas betydelse vid utvärderingen och en utvärde-ringsmodell måste vara utformad så att resultatet blir rättvisande.

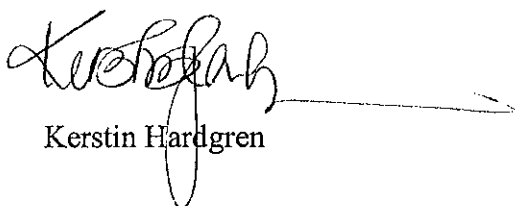
I förfrågningsunderlaget i Folk tandvårdens upphandling anges inte om det är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet som kommer att tilldelas kon-traktet eller det anbud som innehåller det lägsta priset. Eftersom uppgift om pris inte efterfrågas från leverantörerna är det en rimlig slutsats att kontrak-tet kommer att tilldelas det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Frågan är då om en leverantör som vill delta i upphandlingen kan avgöra hur han ska utforma ett konkurrenskraftigt anbud av den omfattning och med det inne-håll som det är fråga om i det här fallet. Förfrågningsunderlaget innehåller en rad krav på bl.a. effektivitet, funktionalitet och driftssäkerhet, men även på personliga egenskaper hos företrädare för anbudsgivaren. Däremot finns det inte några mer specificerade anvisningar om hur dessa krav ska uppfyl-las eller närmare uppgifter om hur poängsättningen kommer att gå till. Bris-terna i förfrågningsunderlaget försvårar för leverantörerna att lämna konkur-renskraftiga anbud och innebär dessutom att utrymmet för godtyckliga be-dömningar vid utvärderingen blir betydande.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM

Bristerna i förfrågningsunderlaget är enligt förvaltningsrättens uppfattning så allvarliga att det står i strid mot principerna om transparens och likabehandling. Det innebär att Plandent har lidit skada och att det finns skäl för ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LOU. Eftersom bristerna hänför sig till upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om. Överklagandet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Kerstin Härdgren

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.